

სეზამი და რეპეტიკა
 ტფილისი, სახალოს ქ.
 ათ. ახალბურთე ქარვასელ
 ვლისმოქმედი ვაჭრის ფაქტობრივ
 იდე ნაშრომად იქცა და ამჟამად
 ა. ათაბაგი და სხვების 6-1
 იან. წ. ს. ს. წიგნის სახლისა
 სეპ-მოქმედებ ნაშრომებს რე
 ლქიან ან ბეჭდვას.

ი. ბიბიასი მილანისკენ წაიქცა
 ტფილისი ზუგდიდის გზად და
 რეპეტიკის № 363

ფუნქციონირება

გაზეთის ფასი
 ერთი წელი 3 მანეთი
 თვე 26 კაპი
 ათთი ნაწილი 3 მანეთი
 უნა გასაბეჭდების
 წყურველი სტატიის პირველ
 გვერდს 10 კაპი, მეორევეს 5 კაპი

Typografia in Pashais
 „ცნობის პურიანი“
 Tifliss, „ღვინისა უღ. ა.
 ღვინისა“
 ღვინისა.
 Telephone № 339

წლის დამლევამდე
გაზეთი „ცნობის ფუნქციონირება“
 უღირება 3 მან. 50 კან.

საქართველო დარგახილ საზოგ. გაგებობა

1-15 ენებისთვის გაერთიანებული ბავშვთა საზოგადოება
 აღნიშნავს ამ პარათვის, რომელიც სწორ ქართულ სწავლებას
 დაწესდა, ამისთვის ს. ბ. კამეჯიანის სახელით მთ. განსჯისათვის
 თავი სურდა 1 ენებისთვის და შემდეგ განიკუთვნა კამეჯიანის
 პრესტიჟისა და სწავლისათვის დასაძლევად ნაშრომის თანახმად
 რაშით, მიიჩნეულ კამეჯიანის მიწვევას თავის დასმად დაწვედა სე.
 ზინისათვის.

(10-4)

მულატორიანთა არის კინინტიკა,
 საბჭოთა და სამხატვროლოგი
 გამოკვლევისათვის, ელემენტარული
 წამლობისათვის და მასებისთვის.
 სამკურნალო ცენტრიონი ს. ბ. თო.
 შანი

Анатолия С. В. Товрица на Кавказе

ახალი ამბავი

სახეების ქალისა თავის და
 ნაშტა, ამირბელა 26 ივნისს სო-
 ხუმის ქულისა თადე (26 წითი
 წინააღმდეგ მას) და წარდგინდა
 დასამტკიცებლად სოცდენიკო ვან-
 ჯიის საგუბერნიო სამმართველოსი,
 კოლენიკო სოცდენიკო აღმას-
 რე ივნისს ძე სარაჯიშვილი სე.
 თიისის სახელმწიფო გუბერნიკოში
 ბანკატეხელმანა არ დაამტკიცა,
 ხოლო მის მივიერი ამ თანამებუ-
 ლზე დანიშნულ იქნა სასამარ-
 დან დასოხული შუბისარბე-
 რილ. ბერენი, რომელიც სე.
 ხუმის საბჭოს ხსენებმა პირველ
 არსებებზე 17 იანის ვაშუვის
 (9 თეთრი და 17 შავი ენზე)

ვერადგარ შემეწობის აღმოუჩენს
 თუკი თვით სასოგადობა, მისი
 იდე ამტკიცების ქართული
 არ მიეშველებს საბაზო გელ-
 ხებს

სოული იმედიუნდა ეკონომიკით,
 რომ იმერეთი, რომელიც შიდა
 გაბერების დამშვეულ უწყველ
 დაზარებას, წელს, იმერეთში
 დიდი მასაგელიც კარგია, არ
 დათმევენებ თანაგინ მეზობლებს
 ქართულ ვალებებს და შედლებისა
 დაგვარად თანაგინ წულისი არ
 დაიმტკიცებს.

შეწევნა, ჩვენის აზრით
 სჯობია აღმოჩენილ იყოს სანი-
 ვაცილო, სინდითი ბარბელი
 დას. თუ ამრიგად არ მოეწვევა
 ქართული დასაზღვრებელი
 ცეცხლის ამ რომ თვეში დასა-
 რილებულ დადილებში საშინელი
 უბედურება სიშლიან ამა ქაშა-
 რება და ხომ უკეთად იქნება, რომ
 სიშლიან ათასობის სენი დაფი-
 ჟირობა მოხდეს ხოლმე.

საქრთა დაუყოვნებელი ნება
 რაფა აღებულ იქნება და შეს-
 ლებულ დასამტკიცებელი ცომი
 ტიტრის როგორც ქართულსავე
 იმერეთშიც სასურველად ამ კო-
 მიტეტის უნდა მიიღოს ყველ-
 გებრი შეწევნობის ფუნქციონირება
 სარეგიონი ნიგითი და მიწოდონ
 კოვდავი დასაზღვრებელ საქრთო-
 ვიანთაობებს ხელის მოწერა
 სხვადასხვა ქველმოქმედ პირთა
 რება, საქრთო ვიანთობის დასა-
 სულლებში წარმოდგენის საღ-
 მოება და სხვა.

ჩვენ გვეჯრია რომ ვისცოც კუ-
 ლი ნაგით არ შეგებონ, იგირი
 თუც შეგებონ ხელს ვაშუვიდენ
 შიგრი-შეწევნულ მომებს. თითო
 გრძობით, თითო ლუბით შეი-
 ტრება ისეთი ხარისა შესდგეს და
 ხარაღებულთათვის, რომ სიშლიან
 დაგვარად ისტანდენ.

საქრთა დასამტკიცებელი
 შესსება ჩვენ გვეჯრია იმერეთში
 კოლენიკოს არადა იქვე ათას
 ბანკა, რომელიც სე.
 ვაშუვიდენი კაცს სათავისა
 არის ეტისი, შეუთავსებელი
 ფერი მისცეს. გრძობებენი ვაშ-
 ვარებენ, რადა რათი ფერი უნ-
 დისისი დირაქტორებისა და სე.

სამკურნალო და სასწავლო დასაზღვრება

სამკურნალო და სასწავლო

კავშირი და კავისი

ერთად ერთა ქანასა, რომელიც დას-
 თამ 1887 წ.

გოქონებელი სამკურნალო უწყებისაგან და მერლდით დადგა
 დივებულნი ორს გამოეყენებენ.

იყიდათ მხოლოდ ა. კორასისის ლორის-მედიკოების ქუ-
 ჩაზე ზღაპროების ხსენებელ ფიქციონისა საცემინო სასოგა-
 დოებს წინადათვის და რეფლექსების, ფისი დასტებულსა.
 (100-46) ა. კორასი.

ქეივი
 ე. მ. ჩიქვაძე

უკეთესობისთვის გაეყვანა და და-
 დას 11-12-ზე დასაქმების 7-
 8 სათა.

მედიკოსი ქა. № 16.
 Доктор М. М. Чиковани
 Михаилон, № 16.

სამკურნალო და სამშეფარო
ს. ბ. თოფურიასი
 ქუთაისში.

სამკურნალო რე 50 საწოლიანი აველ
 შუაგუთისთვის მიიღებენ აველმყოფ-
 ნი; შინაგანის, ნერვების, საქარუნ-
 კო, თაქსების და ფსიქიატრიკული
 ფობიასიანი,
 გადაღმებენი აველმყოფენ, არ
 მიიღებენ.

აველმყოფი სინჯავენ დღისი 11
 საათიდან 4 საათამდე 3 სა-
 თანდ, შინაგან და ნერვების ავე-
 ლმყოფობის სწავლობს ს. ბ. თო.
შანი. საქართველო თვლების
 აველმყოფობის და სიფილისის
ქ. შინაგანი,
 დღითა აველმყოფობის მკურნალო
 ცენტრიონი ქ. ბ. თოფურიასი

სთან აქვს დამახლოებული ცეცხლი, აქვს უკუაღრუბლები, აქვს აქვს დედა-კაცები აშორებან, აინადრებენ ღრუ მუხს, იმე-
ან-და-რად დღევანდეს უსაფრთხოებას
გინან ქალში, აქვინ ქალები, ქონაში
თუ მეტეჯერ არ, ერთა-
ქალ მანქანა და ჩამოყინებ ქ-
ისონი, სხსლბორი პარასკო-
ნი ამდგეს, იმარებთ ქრიათი
ი მარბობს, ცალკე ერთ დანერ-
ვულ ღიაგას, ქალით ნაწარმო-
ებს: ზოგ ქალს საწარმო შოთი
ქვს ვასა-რად, ზოგს აბრეშვიანი
სარაბები, ზოგს მრეწველი და სხ-
ვეთებურ და ქაილანი აგრეთვე
რთხიარ აბრეშვიან ნაქოვას (ა-
რად ვერაქს უწოდებენ), რომ-
ელსაც ესხლა არამდე თუ ქვეით-
ული ქალები, არამდე ზოგიერთი
სულიერი. აგრეთვე ვერაქს აქი-
ვინებენ და მუხლან, მის წარს-
ლებას ჩარბინავენ (ქალითა უმე-
რეთი ნაწილი) მკურნალებენ
ის, როგორც მათ სულს და
კვლს უძღვან, ან, შემდეგ წაი-
რბოდნ ქალთა მღვაინ აღმდგენ
ს უწესის ვითონ მძილდობს, ის
რომ საქართველოს არც ერთ მხ-
არზე არ გზავნიან, — არ არის მზა-
რებში სხსლბორი ნაწილი.

— ჩანაწარს სადაცხლადს ქალის
მძი. დიხს, როგორც ზემოთ
თით. ადუბიან... ვითების უფ-
საყდრე ჩვირბობა მძიბობს.
მძ. ამ მძილთ რბას, მძიად
უძხაროდ, სხსრავლის ვამო
მ ელთა: წინაგ თუ 60—65
ს. მკიდლებე თითო ცალს, ცხ-
ლა 35—40-სა დილი სიამოვნე-
ბით ჯერბობს და ხანდისხან წა-
დგებდას... (მხეც ჩარბინებს მუ-
ხვევითი ხვირბი!) თუცა შრამის
დირბებს მესაქცავს ვერ იღებენ
აქვინ ქალბენ ადუბიან... ვით-
ებში, მავრამ, მიხეც გულჯავა-
ხლად და რწარბობდნ მკურ-
ანგ. ველი სიამოვნებით გენაგა
ურბობს, როცა ხედავ რამო-
წინაშე ქალითა მუშაობას, რომელ-
ს ჩაქვრბობდნ ერთ რიგად
გაკვრბობენ მზობად, ხელ-
მარბენ. მავრამ, როცა ვაგონ-
ობს, რომ მათი ასეთი თვა-
რბობელი შრამი, არა თვინ-
გამოსაღვია. არამედ, სხვი-
— მძარკველ მკურნა-ქალია
მეს ჯიბისა და კუცის სხსარ-
თა უფრია, მამში ეს გული
რით ვერაკვს...

მე ვითობებ ერთ აქვარ შრო-
მის: რა არის, რომ იმით
იგი სარგებლობისთვის, რომელი
ც თქვინი სარგებლობა, ასე
მე შრომობს, წუთ სხვა რამე
მ (სამართა) სხეზე უფრო
არ მოგიტარ, ვიდრე
და სხვა ასეთი რამე
... მარბობს მერს გმ-

რომობთ, მომივი მან — მავ ამ რ-
ვენიო ცხოვრებ მეტად გაცი-
მხლად, უფროდ არ ვარბობართ
და ფულს ეს შინაური მოსა-
ბრის ჩხრევა მისი ვერ მოგე-
ბრის, რასაც აწვევს ვიფრეზა...
ამ სამართლიანმა პასუხმა მე მ-
გამკმენდა და სემი მოსაბრის
სხსნად გრძობადავს.

— სწავლა-განათლება სსკვე-
დალად დაკვეთადა ზემო-სხსე-
ბელ სრუდელს აქ, ასე განსა-
ერთ-ქალიანი სასწავლებლოცა
არ არის. სკოლის უქონლობა,
მართალია, სოფლის სიღარიბე,
მართალია, ამ სოკლს მღ-
დლის და სხვა წარბინებულ პი-
რთა ბოლო უფრია; რადგან ისინი
არ ჩუბრდებიან ამ სხსლს გრ-
ნებრით სწავლა-განათლებისთვის
და ხალხსაც უბრუნებ სინაგ...
სამაგვირად, ამ მეტად გრცე-
ლებული ცრე-მარბინებისა: რი-
მს მუიბობები, რლოკვეთება, რი-
მგელიც ვითომ და ავღაშეუცხ
სკურნებელ თავითი ძლიერებით
და გულკობრობით, უფრო აქ თ-
ვიანთ ჯიბეს და მეტულს ქერ-
მავს; იქნებდნ ასეთი მანქან
მკვადებელნი ჩვენი მანამ სწამ
ამ სოფელში სწავლა-განათლება
ამ შეაშუქებს...

წერი

ქარსკვალ მშობელი მოსონი

ნადვლის სადაცხლად. ქართ-
ველი აბალგაბობის ფიციურად
და სულთრბობა გინაერთების
ხელ-წესწილად, სხვათ შორის,
წადვლის მზარბაც უნდა ჩა-
თავდეს. სულთრბობა იმისთვის
არის, ესტარდებ დარბში დამო-
კიდებულება სხსლს და სხესლს
მუა ვრესასაგან აღიარებულა.
ერთა მავთილია ბარს — mens-
sano in corpore sano — ვთო მკე-
ცებას არ სჭირდება. მასსაღვ-
ის, რაც ფაიციურათ ეწინებს კაცს,
აწინებს სულთრბობაც. წადვლის
წამალით შემობლობს, რასაც ვიცი-
ობია, არავითარი მეცნიერული
მისაზრება არ წინადავდა. მის
წამალით მზარბის დროს ხალხი
აღბნა იმწარბივე უსაფრთხო ვა-
რგებია მსაგებობის ხელმძღვანე-
ლობად, როგორცაიბი იმისს მამ-
რობითი სქესის წადლის მზარბობით.
ცველბინისაგან განსაზრბობით.
ქრბობი წადვლის შემობლობს.
იქნებო ხალხი, შვიდობა, ქირის-
თვის ქირის დაწარბების ფიქრ-
ობად ჩვენი წასკურნებელი არ
არის ასეთი გამოსაღვრელი წამ-
ლის მზარბა, თუ მივიღებთ მე-
დვლობაში, რომ თვით ვერა-
შობაც მვერი უსარგებლო წამლები
იყო მზარბობა, სანამ მტკიცე მე-
ცნიერული წადვლებე დღემდის

ფარმაცია, როდესაც წამლების კე-
რებე ერთ მეცნიერების დარბს
საქმელ შეიქმნა, ესაუფრთხო სა-
სწავლებლის დროც დადავ; წადვ-
ლიც მათ იტყვებენ მოყვას, კერ-
ძობით მის სხსლს გამოკვეთელი
დადიინდა, რომ მანიით მიღებულ
წადვლის აფრებეს კულის-
მზარბების და ხან-დახან ეტლის
რეცხვაც გამოუწვევს. აი ეს არის
მიზეზი, რომ ესტარდებ სწავ-
ლებული მეცნიერებისაგან თითქმის
გინდებლია მისი მზარბა. თუ-
ცა ასახლებე ერთადერთი მემ-
თხვევის, როდესაც შესაძლოა მის
სასარგებლოთ გამოყენებოდა,
მავრამ ასეთი იმიჯითა და მხელ
გამოსტრბი შემობლობის ცოდ-
ნა დროსტრბებული მეცნიერლის
საქმელ უნდა ჩაირბოს. ჩვენი
ეს განურბილეთი მზარბობენ მას
უცოდანობის საციერობის წინა-
მღმდე. სტრბის მავთილით მავ-
შეა, არ უნდა იყოს ამის
მიზეზი: თავის ტკივილი მუცლის
თუ სხვა რამე სულ ერთია; დღე
ურლებს წადვლის და, როგორც
ჩვენივე იტყვინ, დაშვებამე
მდღერებს ასახს. უნდა შევიზი-
ნოთ რომ წადვლის მზარბებულათ
მავშტებს ასევე, ასე რომ ხან-
დახან მძილი ვასაგებებია თუ რა
სტკივა მავსეს. ეს მით უმეტეს
მინებელთ მოგონეთა უნდა ჩაით-
ვალოს, რომ მავსეს ჯერ კიდევ
გამავრბობს სხსლს არ შეუძლია
ასეთი წინადავდების ვარგვა,
როგორც დიდისს და მასსაღვამე
თავზე ერთი ორათ მტერი ატულ-
დას იხივებ. თუ აქმდის ასე ხე-
მობდა, ეს კიდევ არ ნიშნავს მისი
ამ გვერი მზარბა გამავრბობა,
არამედ ჩვენ უნდა ვიხლმძღვანე-
ლოდ მეცნიერული გამკვეთილი
და განმეგობრობი მზარბისაგან მის,
რასაც ზიანი თუ არა, სარგებლო-
ბა მიიწე არავითარი არ მოაქვს.

სხე-და-სხეე ამბავი

საოცარი აბალ მშენი. ამერიკა ზომ
კველდობის იმის რამე მოგვიჩვენს, რომ
ჯვლის აბალს ხომღმ, ეს ელთა
სქირბე ვარბობს: შეუბრბობს მეტეტ-
ში, ტანში მისი ერთი ჰაერის სიფ-
ლი, რომელსაც სახლად ჩაქვინი მქვან.
სოფელში იგი წეს 250 მფრთხობა. მფრ-
თავობს იგი ერთი მეტრე მფრთხობის
დაწილდობში. დაასრის ეს სოფელი
მეშემა, რომელსაც უსაფრთხო ჰაერბ-
ობდა განმარბობდნ მათი კომუ-
რბობის; ამ ვადა სოფელი პატარა
მოიგობდნ რბასობდნ წინარბობენ,
ველა უფრია ამ პატარა რბასობდნ
უნდა მუხლად იმეშობს. მუშობა, რი-
მა სადავლებოდ არის ვარბობდნ,
წინადავდ შემობლობს უფრბობდნ;
რბასობდნის წყურა მძილდობს მზარბ
დებს სარბინ-სტკივილებს, რაცა დღემდის
დროს იმეშობს.

საყურადღებია, რომ ასეთი აბალ მშენისა
განს უმთავრესდ გამოიყოფ ვარბობ-
დლობის სადაცხლად სოფლის წინარბობ-
რომელიც დამბ-სწარბი მზარბის რბობა

სხსლბორი მშენისაგან გამოიყოფ
სოფელი თვის თანამაზიკე და მავრ-
ობის მკურნალებს, რომლებსაც მიხედ-
ვით ვარბობენ, რომ დღეს 100,000 გე-
ზელბორი სადვლებენ, თუ მისი, კერ-
ძო მავებს დარბს, რომელთა მძღვან-
ებელთა მძილდობს დღეს ვითობს და
მესამე მუშაობებს მუშაობდნ. ვ. ი.
მე დამარბობს გენაგან რეცხვობს და
სტკივებს და მწვეს, ყოველგვარ სოფ-
ელად ვარბობდნ. მარბობდნ სტრ-
ვლით განაყოფად: გამოკვეთ, მკურ-
ნა მისი ვარბობს ხელს-მძილდობა რბობ-
ბაში 100,000 მუშაობს. 1894 წლის 24
ივნისს იღვავდნ მწიბრის ვარბობე
მუშა, მავრბოდნ აბალს რამდენიმე
ათასობა დღე-ღამე ერთი გამარბობდნ
და მას ფარბობს მავრბობა, სდაც
სტკივებს და რეცხვობს მოთავსებს. იქვე
როგორცე მკურნა ქალით ვარბობს, სდაც
დღე-ღამე რამდენიმე აბალს და
სოფლის მწიბრებს დასადავ. ამ რბავს აკო-
მპარბობდნ სოფლის სასარგებლო ჩი-
ბარა. 11 აგვისტოს ამ მორბობდნ დღე-
ღამე მავრბოდნ ტერზობა პარბული ნიშ-
რობს, რომელსაც იმევე ჰაერბობდნ ასო-
ბობს ცარბ ვარბობს: თითქმის მორბა
მავრბოდნ გამოიყოფ ეს ტერზობა. მუშა
დასარბინი ასობ-აქვინებენ და თანამშ-
რობობს ვარბობდნ. 1897 წ. სტკივ-
ბა მისი, კისეს მწიბრისა დადიანებს. ამ
განს მუშაობს 40 სალოა და აჯვლინი
ამ სახლბორს სტკივილებს, არ მუშაობ-
ებენ მზობობის მუშაღვს მწვეც და კე-
რბობენ მუშაღვს. აჯვლინი, სულ რ-
ბის ვარბ უნდა იმეშობდნ, რა-
სამშობობს უნდა მასობდნ, რომ
სოფლის მწიბრის ვარბობს სასარგ-
ებლობს. ელთა სრუდელით არ არის
დადიან. აბალ-ურბეს ერთის ასობის
მეშობობის ცდევაც იქვე, რომელსაც მწ-
ხელ მუშაობს მძილს მარბობდნ და სა-
ზოგადებ ველებობს. რაც ეს ცხოვე-
ლბობის მისი სავრბობს, ამ რბავს ერთი
გონებამა ხი დღის 11 საათის მუშაობად
იღვავდნ 11 საათს, აბალს იგეს და ამ
იგეს შეიქვინი ერთ ვარბობს მის, ყოვე-
ლზე საათი საათი რბობა წალა—70
საათი, ზღობს წალა—15 საათი და სხ-
ვ. ამ ვადა მავრბობს მარბობს ვე-
ლებობა. ვარბობდნ და სტკივილს სა-
დინამოს ვარბობს არავითარი თანამშობ-
ობა არ იწვევს. საბავრობი თანამშობ-
ობა დღე აქვს, მისი ვარბობს, რასაც აბალ
მწიბრის ხელე ვარბობენ თანამშობ-
ობობდნ, მძილ დასარბინი შემობ-
ობს ვარბობის და სტკივბის აბალ-მშენის სა-
ციერობებე იღვავდნ.

ღღებემები

(საქობის უმეშობა სადაცხლად)

პენაბზნობი. დღივე განსვენ-
ებლის მწიბრებელ ცეცხარების
ბუღობსაგან მტკიცე-მავლის მძილ-
ობაში 13 ივლისს დღობობს და სა-
დაბობით პანაშვილები იქნა ვარ-
დაბილი.

პანბი. „Galois“-ი ამბობს,
რომ მტკივი სუბსონში იქნებ-
ვაგზავნილი.

ღმრწამის. რეიტრბის სადაცხ-

